

COMPOSITE PROJECT Comparative Police Studies in the EU

CPS-STUDIEDAG
**POLITIËLE SURVEILLANCE EN NOODHULP IN REVIEW:
 TRANSVERSALITEIT DOORHEEN TOEZICHT EN INTERVENTIE**

Toezicht en interventie zonder grenzen

Universiteit Antwerpen
 Prof. dr. Nathalie Vallet

Beveren, 18 september 2014

---

1. INTRODUCTIE

1.1 Doel van de voordracht:
 Vanuit een recent gerealiseerd **onderzoeksproject** over de effectieve en efficiënte werking van **geïntegreerde politionele netwerken** in de Euregio's **Maas-Rijn en Eurometropool** (2012), een beperkt aantal **reflecties** formuleren omtrent "gezamenlijk/grensoverschrijdend" toezicht en interventie

1.2. Structuur van de voordracht
Achtergrondinformatie over het onderzoeksproject ... kader én status van de gemaakte reflecties

Beperkte selectie van onderzoeksresultaten... (mogelijke) **knelpunten** voor gezamenlijk en/of grensoverschrijdend gerealiseerd toezicht en interventie in deze regio's

↓

Institutionele kaders
 (Culturele kaders)
 Organisatie-structurele constructen

---

2. ACHTERGRONDINFORMATIE

2.1 Het COMPOSITE Onderzoeksproject

Comparative Police Studies Europe (7de raamwerk programma EG)

Consortium van universiteiten, business-schools, politie-academies, technische onderzoeksinstituten en consultants uit **10 lidstaten van de EG**

Organisatieveranderingen binnen **Europese politie-organisaties** ... inzichten in de aard, de aanleidingen, de gevolgen ... en het succesvol management ervan

Theoretische invalshoek/centraal vakgebied: **organisatietheorie(ën)** (vb. over kennisontwikkeling, leiderschap, identiteit,...)

Ruimte/mogelijkheid voor iedere lidstaat om **bijzondere accenten** te leggen in het onderzoek (vb. keuze politie-organisatie/regio)

Belgische COMPOSITE team:

De werking van "geïntegreerde politionele netwerken" in Euregio's

---

WAT ? → Concept/definitie

- Het gaat om **geïntegreerde** of op **intense samenwerking** gerichte aanpak van het **veiligheidsbeleid** door vooral **3 publieke actoren**, met name de **politie, bestuurlijke en gerechtelijke partners** (cfr. sleutelactoren in “de geïntegreerde veiligheidsketen”)
- Zo’n intense samenwerking heeft als **doel** een (meer) **kwaleitsvolle** én **succesvolle** aanpak van de hedendaagse en toekomstige veiligheidsproblematiek te realiseren
- Gegeven het centraal geplaatste vakgebied leggen we ons toe op de **organisatiekundige constructie/vormgeving** van deze samenwerking (i.e. social network theory)

WAAR ? → Concreet

- Enkele stedelijke en rurale gebieden in de Euregio Maas-Rijn + Euregio Eurometropool, meer bepaald Kortrijk, Moeskroen, Koksijde, Luik, Maasmechelen en Eupen
- Telkens netwerken van de 3 *Belgische* publieke partners én hun respectievelijke *buitenlandse* publieke partners (Frankrijk, Nederland, Duitsland en Luxemburg)

2.2 Status van het “huidige” onderzoeksproject ... en de onderzoeksresultaten

“Geïntegreerde politie-netwerken in Belgische Euregio’s ... worstelen met de complexe bestuurlijke drukte” (2012)

Een **exploratieve** of **verkennde** studie (i.e. het “canvas” in kaart brengen : SWOT-analyse)

De antwoorden zijn gebaseerd op **half-gestructureerde interviews** bij +/- **48 respondenten** (vertegenwoordigers 3 partners) + **officiële documenten en websites**... dit resulteert in een rijke set van grotendeels kwalitatief onderzoeksmateriaal dat we vervolgens hebben *gesynthetiseerd, geordend en geduid*

De **status** van de onderzoeksresultaten: een **helder, realiteitsgetrouw** en **inspirend vertrekpunt** voor de verdere **analyse** van de **geïntegreerde politie-netwerken** in deze **6 Euregio-locaties** ...

3. BEPERKTE SELECTIE ONDERZOEKSRESULTATEN ... KNELPUNTEN ?

Wat zijn (mogelijke) **knelpunten** voor gezamenlijk en/of grensoverschrijdend gerealiseerd toezicht en interventie in deze regio’s ?

3.1 Algemeen

Beeld van een **complexe bestuurlijke drukte** waarbinnen de aansturing van de desbetreffende netwerken momenteel plaats grijpt.

Aansturen is als zodanig **geen evidentie**. Problemen inzake overzichtelijkheid, beheersbaarheid, interne consistentie en dynamisering in plaats “paralysering” vormen volgens ons de belangrijkste uitdagingen.

Vandaar dat we geneigd zijn de aansturing van de betrokken netwerken momenteel te vergelijken met een **heuse worstelpartij** in plaats van een geoliede sprint voorwaarts

3.2 Het institutionele kader

(A) De complexe **partners- én landengerelateerde verschillen** inzake politieke besluitvorming omtrent veiligheid maken de uiteindelijke duiding van het juridisch-institutionele kader geldig voor elk netwerk (zeer) moeilijk ... niet enkel op een strategisch niveau, maar ook op een operationeel niveau

Een visuele “poging” ...

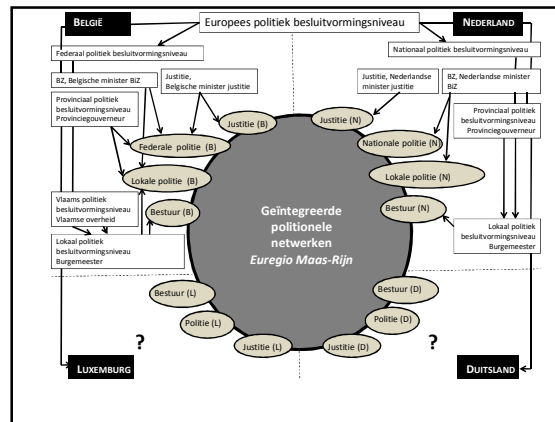
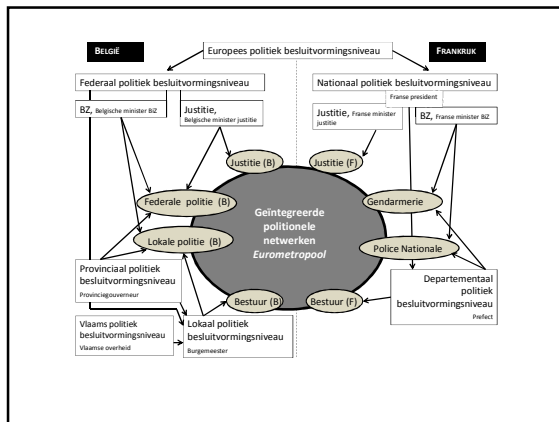

Het institutionele (referentie)kader voor gezamenlijke en/of grensoverschrijdende acties (i.e. achtervolgingen, huiszoekingen, arrestatie en huiszoekingen) is niet (altijd) duidelijk ... laat staan éénduidig/éénvormig (B) De Europese en multi-laterale verdragen dragen alvast bij tot het ontstaan van een meer éénduidig /éénvormig (referentie)kader (i.e. partners kunnen terugvallen op formele afspraken die stabiel zijn in de tijd én afdwingbaar)... MAAR dan wel nood aan bekendheid op alle niveaus, wat blijkbaar niet steeds het geval is;

(C) Diverse inspanningen werden reeds geleverd ...

De uitwerking van (operationele) consulteerbare naslagwerken ... voldoende ?

vb. Vademecum Euregio Maas-Rijn

De oprichting van gemeenschappelijke beleidsplatforms, overlegstructuren en coördinatiecentra (zie ook organisatie-structurele constructen)... overzichtelijk ?

vb. het burgemeester overleg (de MAAHL-gesprekken) in de Euregio Maas-Rijn, het BES in de Euregio Maas-Rijn, het Strategisch Comité Euro-metropool in de Euregio Euro-metropool, de Groupe de Travail Operationnel (GTO) in de Euregio Euro-metropool, de gemengde grenscommissariaten (CCDP) ...

Directe informele/persoonsgebonden contacten ... stabiel ?

3.3 De culturele inbedding

(A) **Inspanningen** om te komen tot een meer geïntegreerd en éénduidig institutioneel kader inzake veiligheid wordt beïnvloed door de politiek-maatschappelijke cultuur van de betrokken lidstaten (vb. attitude soevereiniteit) én de organisatie cultuur van de betrokken partners (vb. gerechtelijke partners). Dergelijke culturen wijzigen is geen vanzelfsprekendheid.

De complexe culturele inbedding voor gezamenlijke en/of grensoverschrijdende acties (i.e. achtervolgingen, huiszoekingen, arrestatie en huiszoekingen) is niet (altijd) ondersteunend ... en (snel, makkelijk) remedieerbaar

3.4 De organisatie-structurele constructen

i.e. de kenmerken van de netwerken zelf die leiden tot de afwezigheid van vooral een duidelijk referentiekader voor een vlotte, grensoverschrijdende samenwerking:

(A) Er bestaan geen formeel, gezamenlijk uitgewerkt en zo expliciet "gedeeld" **Euregio-gebonden criminologische profiel** per Euregio ...?;

(B) Ingevolge de **verschillende "bronnen"** van waaruit de opdracht van elke partner binnen de geïntegreerde politionele netwerken wordt bepaald (vb. algemene opdrachten, bijzondere coördinatieopdrachten in de Euregio's, professionele waardenkaders), bestaat er eigenlijk **niet** zoiets als een **helder omschreven opdracht per partner binnen de netwerken**. Bovendien bemoeilijkt het hiervoor aangehaalde - complexe, onduidelijke - institutionele kader de wederzijdse kennis van mekaar (algemene) opdracht;

Vooral **persoonlijke en intensieve contacten** verhogen – compenseren - de wederzijdse kennis van mekaar opdracht ... stabiel ?

(C) De **socio-economische situatie** van beide Euregio's heeft een niet te onderschatten impact op de **financiële draagkracht** en zo de **ingezette of in te zetten middelen** (vb. de financiering van de Belgische lokale politie-eenheden);

(D) De versnipperde **politieke besluitvorming** rondom het **ICT-kader** bemoeilijkt het ontstaan van een éérvormig en goed samenhangend ICT-kader, iets wat een vlotte samenwerking **én informatiedeling** aanzienlijk belemmert. **Ernstige (technische) compatibiliteitsproblemen** bemoeilijken zo de realisatie van gezamenlijke grensoverschrijdende acties;

Informatie-uitwisseling wordt **ondersteund** door **informatieknooppunten** ... continuïteit en overal ?

vb. EPICC in de Euregio Maas-Rijn

(D) De **zeer omvangrijke korf** van verschillende, onderling overlappende en/of onduidelijke **coördinatiemechanismen** bemoeilijkt een vlotte samenwerking;

De **liaison-functies** ... duidelijkheid en plaats, positie?

vb. Bij de Belgische partners de DIRCO's, DIRJUD's, de verbindingsofficieren van de provincie en de referentiemagistraten (1. Euromagistraat Maas-Rijn)

De **liaison-afdelingen** en **overleg/besluitvormingsplatforms** ... overzicht?

vb. Bij de Belgische partners de informatieknooppunten (vb. EPICC), de grensoverschrijdende overlegplatforms (vb. NeBeDeAgPol in de Euregio Maas-Rijn), de bestuurlijke grensoverschrijdende overlegplatforms (het burgemeesteroverleg in beide Euregio's), de gemengde grensoverschrijdende overlegplatforms (vb. het BES in de Euregio Maas-Rijn, het Strategisch Comité Eurometropool in de Euregio Eurometropool), de nationale overlegplatforms per partner (vb. de zonale veiligheidsraad, het provinciaal veiligheidsoverleg, het arrondissementeel Overleg)

De **formele regels en procedures** ... overzicht en flexibiliteit?

vb. de nationale wetgeving(en), de Europese en mult-laterale kaders, ...

De task-force formules ... plaats, positie?

vb. grensoverschrijdende politie-patrouilles, de Joint-Hit Teams en de Joint Investigation Teams, ...

De informele, persoonsgebonden afstemming ... stabiliteit ?

(D) De complexe en **gedifferentieerde** nood aan **kennisdeling** tussen de betrokken partners om zo te komen tot verdiepende inzichten, wederzijds begrip, realistische verwachtingen en vermoedelijk ook een meer trefzekere samenwerking. Diverse vormen van kennisdeling zijn aanwezig, maar worden niet of zelden bewust/expliciet /formeel uitgebouwd;

vb. het delen van intelligentie-gerelateerde informatie (vb. over voertuigen en/of daderprofielen), van veiligheidsadvies (vb. richtlijnen over hoe correct observeren, controleren, vervolgen en arresteren), van veiligheidservaringen (vb. knelpunten of stimulansen voor een vlotte samenwerking) en van best practices (vb. uitgeteste oplossingen of remedies)

vb. in Westkust o.a. grensoverschrijdende politiepatrouilles (incl. thematisch), formele strategische én operationele bijeenkomsten, gezamenlijke preventiecampagnes inzake verkeers, werkbezoeken, informele bijeenkomsten, Joint Hit teams, Joint Investigation Teams, ...

4. CONCLUSIE

Toezicht en interventie zonder grenzen ... noodzaakt alvast heldere, goed omschreven netwerken én dito kaders waarbinnen deze moeten én kunnen plaats grijpen

***
